

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 1P/22/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6320200435
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: PhDr. JUDr. Silvio Boleček, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2020:6320200435.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudcom PhDr. JUDr. Silviom Bolečekom, PhD., v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa Y. M., narodená X. W. XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpená P. práce, sociálnych vecí a rodiny Z., dieťa O. M., narodenej XX. V. XXXX, bytom Z., t.č. I., V. Q. G. X a J. M., narodeného XX. W. XXXX, bytom Z., J. XXXX/X, o návrhu matky na zmenu výchovného prostredia, takto

rozhodol:

I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Brezno, 8P/6/2011-92 zo dňa 17.02.2011 vo výroku I. tak, že s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku sa maloletá Y. M., nar. XX.XX.XXXX z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky.

II. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Brezno, 8P/6/2011-92 zo dňa 17.02.2011 vo výroku II. tak, že s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku sa otec z a v ä z u j e prispievať na výživu maloletej Y. M., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 50 (päťdesiat) Eur mesačne, a to vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

III. Súd styk otca s maloletou neupravuje, tento ponecháva na dohodu rodičov.

IV. Počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku sa r u š í povinnosť matky prispievať na výživu maloletej Y. výživným vo výške 25,38 Eur mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca z výroku II. rozsudku Okresného súdu Brezno, 8P/6/2011-92 zo dňa 17.02.2011

V. Súd právoplatnosťou tohto rozsudku r u š í neodkladné opatrenie Okresného súdu Brezno č.k. 8P/150/2019-18 zo dňa 24.09.2019.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka maloletej Y. návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 24. februára 2020 žiadala, aby súd zveril maloletú do jej osobnej starostlivosti, otca zaviazal prispievaním výživného vo výške 50 Eur mesačne, styk otca s maloletou nežiadala upraviť. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletá bola rozsudkom Okresného súdu Brezno sp.zn. 8P/6/2011-92 zverená do osobnej starostlivosti otca. Zmenu výchovného prostredia odôvodňuje matka maloletej tým, že počnúc neodkladným opatrením tunajšieho súdu sp.zn. 8P/150/2019-18 je maloletá v jej starostlivosti a otec s takýmto usporiadaním práv a povinností k maloletej súhlasí.

2. Otec v písomnom vyjadrení k návrhu súhlasil so zmenou výchovného prostredia, tak ako sa rodičia dohodli a matka uviedla túto skutočnosť v návrhu.

3. V písomnom vyjadrení doručenom tunajšiemu súdu pred pojednávaním v plnom rozsahu súhlasil opätovne s návrhom matky.

4. Kolízny opatrovník v správe zo sociálneho zisťovania uviedol, že v starostlivosti a opatere o maloletú zo strany matky neboli zistené žiadne nedostatky. Maloletá má u matky vytvorené vhodné sociálne a bytové podmienky pre jej zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin. Matka s maloletou žijú v rodinnom dome. Matka maloletej v čase zisťovania bývala so starou matkou maloletej a jej priateľom, ktorý daný rodinný dom vlastní.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 29. júla 2020, vec prejednal v prítomnosti matky maloletej a kolízneho opatrovníka. Otec súhlasil s pojednávaním v neprítomnosti. Vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletej, oboznámením sa s listinnými dôkazmi obsiahnutými v súdnom spise a vykonaným dokazovaním zistil nasledovný skutkový stav:

6. Matka maloletej na pojednávaní zotrvala na podanom návrhu. Navrhla maloletú zveriť do jej starostlivosti odo dňa právoplatnosti rozsudku a otca zaviazat' prispievaním výživného vo výške 50 Eur mesačne. Styk nežiadala upraviť. Maloletá je v jej starostlivosti počnúc neodkladným opatrením. Otec maloletej bol prepustený z väzby a v súčasnosti je podmiennečne odsúdený. Matka poberá dávku v nezamestnanosti vo výške 570 Eur mesačne. Spolu s maloletou, starou matkou maloletej a jej priateľom bývajú v rodinnom dome, ktorý vlastní priateľ starej matky maloletej. Matka platí nájomné vo výške 100 Eur mesačne. Počnúc septembrom 2020 maloletá bude chodiť do 8. triedy ZŠ I.. Matka hradí poplatok ZRPŠ 5 Eur ročne a náklady na školské pomôcky 10 Eur mesačne. Odkedy je maloletá v starostlivosti matky výrazne si zlepšila prospech v škole. Náklady na stravu maloletej matka vyčíslila na sumu 50 Eur mesačne. Maloletá navštevuje zubnú ambulanciu s čím má matka ročné výdavky vo výške 50 Eur. Matka maloletej hradí internet vo výške 13 Eur mesačne, avšak tento internet používa aj matka maloletej. Matka maloletej dobíja kredit na mobil vo výške 6 Eur mesačne. Náklady na ošatenie a hygienu maloletej matka vyčíslila na sumu 40 Eur mesačne. Pred odchodom otca za prácou do cudziny bola maloletá v jeho domácnosti každý druhý víkend.

7. Rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/6/2011-92 zo dňa 17. februára 2011, právoplatným dňom 1. marca 2011, súd maloletú zveril do osobnej starostlivosti otca a matka sa zaviazala prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 25,38 Eur mesačne - minimálne zákonné výživné. Styk matky s maloletou súd neupravoval.

8. Okresný súd Brezno uznesením č.k. 8P/150/2019-18 zo dňa 24. septembra 2019 maloletú Y. neodkladným opatrením zveril do osobnej starostlivosti matky. Otca nezaviazal prispievať výživným. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 19. októbra 2019 a vykonateľné je od 24. septembra 2019. Otec uvedené uznesenie prevzal dňa 3. októbra 2019.

9. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

10. Podľa § 217 ods. 2 CSP ak ide o opakujúce sa dávky alebo splátky, možno uložiť povinnosť i na plnenie dávok alebo splátok, ktoré sa stanú splatnými až v budúcnosti.

11. Podľa § 231 CSP rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov.

12. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

13. Podľa článku 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a

citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 24 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

15. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

16. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

17. Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena, alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

18. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

19. Podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

20. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

21. Podľa § 65 ods.1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

22. Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

23. Podľa § 76 ods.1 zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

24. Podľa § 77 ods. 1 zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

25. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že základným predpokladom pre zmenu pôvodného rozhodnutia súdu o výkone rodičovských práv a povinností je skutočnosť, že od pôvodnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu došlo k takej zmene pomerov, ktorá zohľadňujúc záujem maloletého dieťaťa si vyžaduje zmenu pôvodnej úpravy. Zmena pomerov musí byť závažnejšieho charakteru a môže spočívať v okolnostiach tak na strane rodičov, ako aj dieťaťa. Pri rozhodovaní o zmene doterajšieho výchovného prostredia súd musí mať na zreteli záujem dieťaťa na jeho riadnej výchove, pri rešpektovaní zásady stálosti výchovného prostredia. Súd musí tiež uvážiť, či sú v čase rozhodovania vytvorené náležité predpoklady pre odovzdanie dieťaťa do iného výchovného prostredia aj z toho hľadiska, či toto prostredie dieťa pozná, či si naň a na osoby, ktoré ho budú vychovávať, zvykne a príľne k nim, teda, či zverením do nového prostredia nebude ohrozený ďalší vývoj dieťaťa.

26. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že od poslednej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na strane dieťaťa došlo k zmene pomerov. V zmysle Dohovoru o ochrane práv dieťaťa musí dieťa vyrastať v atmosfére šťastia, lásky a porozumenia. Vo veciach starostlivosti o maloletých sú súdy povinné prihliadať na záujmy maloletého. Záujem maloletého nemožno však vidieť len v tom, že treba za každú cenu rešpektovať vytvorený faktický vzťah. Pri rozhodovaní o výchove detí rodičov, ktorí spolu nežijú, súd sa musí riadiť vždy záujmom dieťaťa, ale tento musí posudzovať v súlade so záujmom spoločnosti. Súd musí hodnotiť osobné a povahové vlastnosti rodičov a prostredie, v ktorom rodičia žijú. Súd musí zistiť, aký je vzťah rodiča k dieťaťu a ako sa o neho starali v minulosti a musí zistiť ako sa prejavuje postoj konkrétneho rodiča k rodine, deťom a spoločnosti.

27. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že maloletá Y. bola rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/6/2011-92 zo dňa 17. februára 2011, právoplatným dňom 1. marca 2011, zverená do výchovy a opateru otca, avšak odvtedy na strane dieťaťa došlo k zmene pomerov. Maloletá v čase poslednej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností bývala v domácnosti otca. Na základe vykonateľného predbežného opatrenia maloletá od septembra 2019 žije v domácnosti matky, kde sa nachádza nepretržite až doposiaľ, pričom tu navštevuje základnú školu a má tam aj kamarátov v jej veku. Súd pri rozhodovaní o zmene výchovného prostredia maloletej nezistil žiadne nedostatky v starostlivosti matky o maloletú. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd s prihliadnutím na záujem maloletej, maloletú Y. zveril do osobnej starostlivosti matky. Súd pri rozhodovaní vzal do úvahy skutočnosť, že maloletá je na prostredie u matky zvyknutá, matka starostlivosť o maloletú zvláda a nemá s maloletou žiadne výchovné problémy. Vôľou samotného dieťaťa - maloletej je byť s matkou. Vzhľadom na takto preukázanú zmenu pomerov súd dospel k záveru, že návrh matky na zmenu výchovného prostredia v prípade maloletej Y. je dôvodný a preto súd návrhu matky vyhovel počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku tak ako to matka žiadala.

28. Pokiaľ ide o určenie a výšku výživného súd vychádzal z odôvodnených potrieb maloletej a z možnosti, schopností a majetkových pomerov otca. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 62 Zákona o rodine vyplýva, že deti sú vzhľadom na svoj vek odkázané na výživu svojich rodičov, pričom na výžive dieťaťa sa majú podieľať obaja rodičia, primerane svojim možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom. Súd v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení zákona rozhodol o vyživovacej povinnosti otcovi, ktorému stanovil povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 50 Eur mesačne, tak ako to matka žiadala a tak ako otec s týmto súhlasil. Otec maloletej bude povinný prispievať na výživu maloletej k rukám matky maloletej počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku tak ako to matka v návrhu žiadala.

29. Súd o dlhu otca na výživnom pre maloletú Y. nerozhodoval, nakoľko matka žiada platiť výživné až právoplatnosťou tohto rozsudku.

30. Styk otca s maloletou matka nežiadala upraviť, a preto ho súd neupravoval a ponechal ho na dohode rodičov. Je na rodičoch maloletej, najmä na jej matke, aby svoje vzájomné vzťahy upravili tak, aby ostalo zachované právo maloletej na stretávanie sa s otcom, tak, aby bolo zachované právo maloletého dieťaťa na starostlivosť zo strany oboch rodičov, právo na rovnocenný styk s oboma rodičmi a zároveň právo otca podieľať sa na starostlivosti o maloleté dieťa.

31. Nakoľko súd týmto rozhodnutím zmenil výchovné prostredie maloletej, musel zároveň zrušiť výrok II. v časti týkajúcej sa výživného na maloletú Y. z rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 8P/6/2011-92 zo dňa 17. februára 2001, právoplatným dňom 1. marca 2011, týkajúce sa úpravy výšky výživného matky na maloletú, pretože tento výrok je vzhľadom na vykonanú zmenu pomerov neúčinný a nepotrebný.

32. Nakoľko súd rozhodol o zmene výchovného prostredia, právoplatnosťou tohto rozhodnutia sa ruší neodkladné opatrenie tunajšieho súdu sp.zn. 8P/150/2019-18 zo dňa 24. septembra 2019, ktorým bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky.

33. O trovách konania súd rozhodol § 52 CMP, podľa ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Brezno.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný nesplní dobrovoľne, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.